

POSIEDZENIA ORGANÓW WYKONAWCZYCH SBP

W dn. 8-9 grudnia 2011 r. w Bibliotece Narodowej w Warszawie odbyło się posiedzenie Zarządu Głównego Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, poprzedzone zebraniem Prezydium, na którym omówiono działania i dokumenty przedstawiane na ZG. Uczestniczyli: Elżbieta Stefańczyk, Ewa Kobierska-Maciuszko, Joanna Pasztaleniec-Jarzyńska, Marzena Przybysz, Maria Burchard, Halina Ganińska, Maria Bochan, Sylwia Błaszczuk, Joanna Chapska, Elżbieta Budnik oraz zaproszeni goście: Elżbieta Zaborowska (przew. Główniej Komisji Rewizyjnej), dyr. dr Anna Grzecznowska (Biura ZG SBP), Janusz Nowicki (doradca ds. wydawnictw SBP), Elżbieta Górka (koordynator realizacji grantu FRSI dotyczącego wzmocnienia potencjału SBP), Dariusz Kozłowski (z-ca dyr. Biura ZG SBP ds. wydawnictw), Ewa Stachowska-Musiał (sekretarz konkursu „Bibliotekarz Roku”), Małgorzata Szmigielska (redaktor naczelna portalu sbp.pl.).

Spotkanie prowadziła przewodnicząca SBP Elżbieta Stefańczyk, która powitała Elżbietę Budnik nowego członka Zarządu Głównego, dyrektor Biblioteki Olsztyńskiej Szkoły Wyższej im. Józefa Rusieckiego w Olsztynie. E. Budnik przejęła zakres obowiązków zmarłego Stanisława Turka.

Członkowie ZG jednogłośnie zaakceptowali wniosek zgłoszony przez Sylwię Błaszczuk o nadanie medalu „Bibliotheca Magna Perennisque” Bibliotece Politechniki Śląskiej. Następnie Zarząd przyjął protokoły wraz z informacjami z poprzedniego posiedzenia ZG (2.09.2011) oraz Prezydium ZG (26.10.2011).

Przystępując do realizacji programu obrad w pierwszym dniu, przedstawiono:

- Sprawozdanie z działań Zarządu Głównego SBP w 2011 r. – najważniejsze przedsięwzięcia omówiła E. Stefańczyk, zwracając szczególną uwagę na organizację VII Forum SBP oraz VI Forum Młodych Bibliotekarzy, realizację grantów FRSI i FIO, a także liczne konferencje, seminaria i warsztaty, działania w ramach „Tygodnia Bibliotek”, konkursy (w tym nowe – „Bibliotekarz Roku” oraz fotograficzny konkurs portalowy „Z książką w plecaku”, a także Dni Książki Historycznej), nagrody SBP, działania wizerunkowe (nowe logo, foldery, ulotki informacyjne o Stowarzyszeniu, informacje dla prasy, produkcja gadżetów, opracowanie i wydanie kalendarza SBP na 2012 r.), rozwój portalu. Dużym wydarzeniem była też organizacja I Salonu Bibliotek podczas Targów Książki Historycznej, któremu towarzyszyło wydanie *Katalogu publikacji historycznych bibliotek*. J. Nowicki zreferował działania wydawnicze SBP w 2011 r. oraz wstępne zamierzenia na 2012 r. (powstanie nowej serii „ABC Bibliotekarza”, budowa archiwum cyfrowego wydawnictw). A. Grzecznowska zwróciła uwagę na konieczność opracowania w najbliższym czasie przez Wydawnictwo strategii sprzedaży elektronicznej, która powinna być przedstawiona na najbliższym posiedzeniu Prezydium ZG.

– Stan realizacji *Strategii SBP na lata 2010-2021*. Podstawowe działania w zakresie realizacji celów strategicznych i szczegółowych, podjęte w ramach grantu FRSI, omówiła E. Górską. Obejmowały one:

1. Konsultacje środowiskowe dot. projektu nowej ustawy o bibliotekach, m.in. na spotkaniu z przewodniczącymi okręgów SBP, podczas VII Forum SBP w Kiekrzu oraz Konferencji Dyrektorów Wojewódzkich Bibliotek Publicznych (5 października 2011 r.). 15 i 16 grudnia 2011 r. odbyły się w Warszawie konsultacje w środowisku bibliotekarzy bibliotek akademickich, pedagogicznych i szkolnych.

2. Zwiększenie świadomości prawnej wśród członków Stowarzyszenia poprzez zorganizowanie w całej Polsce warsztatów na temat aspektów prawnych funkcjonowania bibliotek, zostały one bardzo wysoko ocenione przez uczestników.

3. Przygotowanie do opracowania założeń strategii rozwoju bibliotekarstwa polskiego w społeczeństwie wiedzy (pracom przewodniczyć będzie prof. dr hab. Barbara Sosińska-Kalata).

4. Badania efektywności bibliotek publicznych i pedagogicznych, których efektem było opracowanie zestawu wskaźników dla bibliotek, szeroko konsultowanych w środowisku.

5. Opracowanie koncepcji systemu wypożyczeń międzybibliotecznych – koncepcja została przedstawiona na konferencji bibliotek szkół wyższych z prośbą o opinię.

6. Współpraca w zakresie kształcenia bibliotekarzy; ustalenie zagadnień priorytetowych i wspólnych działań, współpraca z instytutami bibliotekoznawstwa i informacji naukowej.

7. Aktywizacja młodych bibliotekarzy – realizacja VI Forum Młodych Bibliotekarzy w Poznaniu (wrzesień 2011).

8. Zwiększenie znaczenia Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w działaniu na rzecz integracji środowiska bibliotekarskiego i wzmocnienia pozycji zawodu bibliotekarza – badanie potrzeb pracowników bibliotek i informacji naukowej w zakresie kształcenia i doskonalenia zawodowego oraz integracji zawodowej (badania dotyczyły potrzeb pracowników z bibliotek pedagogicznych i naukowych). Dyskutowano również o propozycji powołania w strukturach ZG sekcji zawodu bibliotekarza; na następnym Prezydium ZG grupa inicjatywna powinna przedstawić program działania tej sekcji.

W ramach działań ewaluacyjnych, które prowadzić będzie firma wynajęta przez FRSI, została przygotowana ankieta dotycząca oceny realizacji *Strategii SBP...*, opublikowana na portalu sbp.pl. W marcu 2012 r. zaplanowano warsztaty ewaluacyjne z udziałem autorów i realizatorów *Strategii SBP...*

– Podsumowanie realizacji grantu FIO przeznaczonego na kształtowanie wizerunku SBP, jako organizacji wolontariackiej. Zadania zrealizowane w ramach grantu przedstawiła ogólnie A. Grzecznowska, następnie koordynatorzy poszczególnych zadań (J. Pasztaleniec-Jarzyńska, E. Stefańczyk, E. Górską, M. Szmigielska, M. Bochan, E. Stachowska-Musiał, E. Kobińska-Maciuszko) omówili osiągnięte rezultaty. Jednym z głównych sukcesów było stworzenie bazy członków, która umożliwia opracowanie wiarygodnych statystyk Stowarzyszenia i służy wzmocnieniu kontaktów z członkami. Bardzo ważne było też opracowanie na portalu sbp.pl bazy bibliotek oferujących staże i praktyki dla wolontariuszy oraz podjęcie działań rzeczniczych dotyczących ustawodawstwa bibliotecznego i pragmatyki zawodu bibliotekarza. Podkreślono również, że prowadzony w ramach grantu konkurs na „Bibliotekarza Roku” bardzo uaktywnił społeczność internetową i zwiększył zainteresowanie portalem oraz zainicjował dyskusję wokół promowania osobowości bibliotekarskich. Dotacja FIO umożliwiła też organizację szeregu warsztatów podnoszących poziom wiedzy i umiejętności członków Stowarzyszenia (m.in. w zakresie edukacji informacyjnej oraz samodzielnego zamieszczania informacji na portalu przez członków sekcji), a także prezentację dorobku organizacji na forum krajowym i międzynarodowym (kongres IFLA). Z dużym zadowoleniem spotkał się projekt kalendarza SBP, nawiązującego zarówno do tradycji Stowarzyszenia,

jak i promującego nowoczesne rozwiązania technologiczne, ukierunkowanie na młodych bibliotekarzy, kreowanie atrakcyjnego wizerunku SBP dla dotychczasowych i nowych członków organizacji. Zebrani zastanawiali się nad sposobem opracowania wniosków i sprawozdania końcowego, które będzie składane w styczniu 2012 r. Ustalono, że A. Grzecznowska, która uczestniczyła w szkoleniu dotyczącym rozliczenia grantu FIO, roześle do poszczególnych koordynatorów niezbędne wymagania.

– Projekt polityki bezpieczeństwa danych osobowych gromadzonych w SBP; założenia projektu dotyczącego ochrony danych gromadzonych w bazie członków omówiła M. Szmigielska (w zastępstwie głównego administratora bazy Łukasza Stochniała). Przedstawiony dokument określa zasady i tryb postępowania przy przetwarzaniu danych osobowych w bazie i został przygotowany na podstawie specjalistycznego szkolenia w tym zakresie, w którym wziął udział Ł. Stochniał. Omówiono również instrukcję zarządzania systemem informatycznym bazy członków. Zebrani zgłosili kilka uwag do tych dokumentów. Zarząd Główny przyjął uchwałą nr 16 oba dokumenty, z uwzględnieniem zaproponowanych poprawek. Dokumenty zostaną w styczniu 2012 r. przekazane do okręgów.

– Rozwój portalu sbp.pl; podstawowe działania prowadzone na portalu omówiła redaktor naczelna M. Szmigielska. Podkreśliła bardzo dobry odbiór portalu, zarówno w opinii FRSI, jak i samych bibliotekarzy. Równocześnie zwróciła uwagę na wciąż niedoskonałą współpracę ze strukturami terenowymi Stowarzyszenia, które powinny zasilać portal informacjami. Omówiła także propozycję budowy na portalu archiwum cyfrowego wydawnictw SBP i zaapelowała o rozważenie przyspieszenia wprowadzenia sprzedaży elektronicznej wybranych artykułów z czasopism oraz materiałów pokonferencyjnych.

Drugiego dnia posiedzenia członkowie ZG analizowali przede wszystkim propozycje planu pracy Zarządu Głównego SBP w 2012 r.; wstępny plan przedstawiła M. Przybysz, a w zakresie działalności wydawniczej – Dariusz Kozłowski. O propozycjach kontynuacji prac nad bazą członków mówiła J. Pasztaleniec-Jarzyńska. E. Stachowska-Musiał – sekretarz konkursu „Bibliotekarz Roku” przedstawiła z kolei proponowane zmiany w regulaminie i postępowaniu odnośnie przyszłorocznego konkursu.

Wspólnie analizowano również cele i zdania w ramach *Strategii SBP...*, które powinny znaleźć się w planie pracy na 2012 r.

Na koniec spotkania E. Stefańczyk podziękowała wszystkim zebrany za intensywny rok pracy.

KATALOG BIBLIOTEK OFERUJĄCYCH MIEJSCA PRAKTYK I STAŻY DLA WOLONTARIUSZY

SBP stawia na młodych, m.in. starając się umożliwić im zdobycie doświadczenia zawodowego, realizację własnych pomysłów na tworzenie społeczeństwa wiedzy, promocję czytelnictwa. Temu celowi przyświecało rozpoczęcie w 2011 r. prac nad utworzeniem komputerowej bazy/katalogu bibliotek, w którym rejestrowane są biblioteki wszystkich typów, oferujące odbycie praktyk i staży na zasadach wolontariatu. W listopadzie katalog wprowadzono na portal sbp.pl. Według stanu na dzień 31 grudnia 2011 r. w bazie zarejestrowane są 104 biblioteki.

Katalog ma ułatwić nawiązanie współpracy bibliotek z wolontariuszami oferującymi swoją wiedzę, kwalifikacje, umiejętności, zaangażowanie społeczne. Przyjęto, że korzyści ze współpracy będą obopólne. Biblioteki zyskują możliwość:

- promocji zawodu bibliotekarza i poszerzenia oferty usług,
- rozwoju działalności edukacyjno-kulturalnej,
- podjęcia nowych inicjatyw służących promocji bibliotek, w mediach lokalnych i ogólnopolskich,

- pozyskania nowych czytelników,
- doskonalenia umiejętności kadry bibliotecznej.

Utworzenie bazy, jako otwartego aktualizowanego katalogu ułatwi wolontariuszom, w tym studentom informacji naukowej i bibliotekoznawstwa nawiązanie cennych kontaktów, poznanie w praktyce specyfiki pracy bibliotekarza, realizację nowych wyzwań.

Wyznaczono koordynatora działania – M. Bochan, członka Zarządu Głównego SBP, wieloletniego dyrektora Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Pile, posiadającej bogate doświadczenie w działalności wolontariackiej. Administratorem bazy/katalogu został członek redakcji portalu sbp.pl, na której posadowiono bazę. Przygotowano informację o katalogu, którą rozesłano do kilku tysięcy bibliotek naukowych, akademickich, publicznych, pedagogicznych i szkolnych oraz opublikowano na portalu i w czasopismach SBP a także w newsletterze wraz z pismem zachęcającym do rejestracji. O budowie katalogu poinformowano też struktury SBP, a także dyrektorów instytutów bibliotekoznawstwa i informacji naukowej na spotkaniu poświęconym efektem kształcenia, które odbyło się w dn. 27 października 2011 r. Środowisko naukowe wyraziło duże zainteresowanie katalogiem i gotowość jego promocji wśród studentów.

SEMINARIA I WARSZTATY

„MAŁE OJCZYZNY – HISTORYCZNE WYDAWNICTWA REGIONALNE BIBLIOTEK”

SBP po raz pierwszy uczestniczyło w Targach Książki Historycznej (XX), które odbyły się w dn. 24-27 listopada 2011 r., na Zamku Królewskim w Warszawie. Stowarzyszenie zorganizowało I Salon Bibliotek, w którym prezentowano zbiory o tematyce historycznej wydane przez różne biblioteki publiczne. Na stoiskach indywidualnych swoje zbiory prezentowały: Biblioteka Narodowa, Centralna Biblioteka Wojskowa oraz Biblioteka Publiczna m.st. Warszawy – Biblioteka Główna Województwa Mazowieckiego. Na stoisku zbiorczym pod patronatem SBP swoje zbiory prezentowało 28 bibliotek i instytucji. Z okazji Targów SBP wydało *Katalog publikacji historycznych bibliotek*, w którym przedstawiono dorobek 33 bibliotek – zawiera 171 opisów bibliograficznych książek.

W ramach I Salonu Bibliotek, zaproszono m.in. na seminarium „Małe ojczyzny – historyczne wydawnictwa regionalne bibliotek”. Spotkanie prowadziła Elżbieta Stefańczyk, przewodnicząca SBP. W pierwszych słowach przywitała wszystkich słuchaczy i przedstawiła ideę Salonu Bibliotek, a następnie przybliżyła sylwetki prelegentów oraz biblioteki, których byli reprezentantami.

Na początku głos zabrał Krzysztof Szelong, dyrektor Książnicy Cieszyńskiej, opisując bogatą działalność swojej placówki. Podkreślił, że biblioteka w Cieszynie jest jedyną na Górnym Śląsku, której zbiory zachowały się w nienaruszonym stanie do dziś. W 1983 r. założono tam Centrum wiedzy o regionie, którego zadaniem jest pozyskiwanie i przechowywanie spuścizny pozostawionej przez cieszyńskich regionalistów.

Piotr Jankowski, dyrektor biblioteki publicznej w Ursusie, przedstawił bardzo interesującą prezentację *Ursus – mała ojczyzna niezwykłych ludzi*. Przybliżył w niej osobę patrona biblioteki – Władysława Jana Grabskiego, pisarza, publicystę, człowieka silnie zakorzenionego w polskiej historii. Wspomniał także m.in. o postaci Mary z Reguł, jej romantycznej historii i dawnym obyczaju zalotów z początku XX w.

Trzecim referentem była dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Podkowie Leśnej, Dorota Skotnicka. W swoim wystąpieniu zaprezentowała projekt współtworzony z Ośrodkiem Karta pt. „Cyfrowe archiwa tradycji lokalnej”.

W ramach projektu stworzono wirtualną mapę Podkowy Leśnej, co okazało się wielce innowacyjnym pomysłem. Biblioteka ma także inne powody do dumy, ponieważ w niedawno ogłoszonym Rankingu Bibliotek, zorganizowanym przez Instytut Książki, zajęła V miejsce w Polsce, a I na Mazowszu. Na zakończenie spotkania, Tadeusz Świątek, pisarz, varsavianista i kolekcjoner, zabrał wszystkich obecnych na spacer po Starym Mokotowie. Piękne zdjęcia i niezwykle ciekawa opowieść przeniosły słuchaczy w czasie i przybliżyły tajemnice tej wyjątkowej dzielnicy Warszawy.

„CAŁA NAPRZÓD” – WARSZTATY KOMUNIKACYJNE

W dn. 29-30 listopada 2011 r. w Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej im. KEN w Warszawie odbyło się szkolenie dla przedstawicieli okręgów SBP, poświęcone zagadnieniom komunikacji wewnątrz organizacji.

Pierwszym punktem programu było podsumowanie działań komunikacyjnych z poprzedzającego półrocza. Każdy z okręgów przygotował – w nawiązaniu do ustaleń z kwietnia 2011 r. – odpowiedź na dwa pytania: Co udało się zrealizować w naszym okręgu, z czego jesteśmy dumni? Czego i dlaczego nie udało się zrobić?

Wśród sukcesów uczestnicy wymieniali m.in.:

1. Doświadczenia związane z organizacją, wyborem i pozytywnym odbiorem pierwszej edycji ogólnopolskiego konkursu Bibliotekarz Roku.

2. Uzupełnianie elektronicznej bazy członków SBP (aktualizacja danych, digitalizacja deklaracji).

3. Powstanie nowych kół, także tych skupiających bibliotekarzy określonej specjalizacji (np.: z bibliotek pedagogicznych, czy muzealnych).

4. Realizację projektu polegającego na nagraniu relacji najstarszych członków SBP (okręg opolski).

5. Wdrożenie nowych sposobów upowszechniania i sprzedaży wydawnictw SBP (prezentacje podczas konferencji, wykorzystanie egzemplarzy pokazowych).

6. Produkcję materiałów z nowym logo, upowszechnienie „Księgi Znak i Identyfikacji Wizualnej”.

7. Współpracę z innymi organizacjami pozarządowymi i wejście w nowe sfery tematyczne (np.: powiązanie kiermaszu książki używanej z popularnym nurtem ekologicznym).

Jako obszary wymagające poprawy uczestnicy wskazali m.in. stworzenie i wdrożenie strategii dotarcia do młodych bibliotekarzy i pozyskania ich jako członków SBP, aktywizację członków Stowarzyszenia, identyfikację i niwelowanie luk w komunikacji pionowej (okręg – oddział – koło) oraz czuwanie nad rozwojem stron WWW okręgów w portalu sbp.pl.

Szkolenie realizowane było z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi. Podczas zajęć poznali: elektroniczną bazę członków SBP, skrypt *Relacje z mediami – podręcznik SBP*, szablon tablicy SBP w bibliotekach.

Skrypt „Relacje z mediami – podręcznik SBP” pokazuje, jak kontaktować się z dziennikarzami, prezentuje wzory i wskazówki pomagające tworzyć profesjonalne materiały prasowe, ale też podpowiada jak wykorzystać status organizacji pożytku publicznego w pozyskiwaniu czasu antenowego oraz jak starać się o patronat medialny albo go udzielać.

Dyskusja na temat możliwości upowszechniania informacji o Stowarzyszeniu pokazała, że w wielu bibliotekach SBP dysponuje wyodrębnioną przestrzenią w postaci tablicy. Zrodził się pomysł, aby przygotować wzór, zasady i wytyczne, które pomogą uatrakcyjnić te tablice. W prezentacji wykorzystanej na szkoleniu zwrócono uwagę na:

– wyodrębnienie działów (Witaj, Wieści, Wydarzenia, W sieci),

– siatkę podziału arkusza wraz z propozycjami rozmieszczenia treści w obrębie tablicy,